

ІНФОРМАЦІЙНА ДОВІДКА

щодо виконання Регіональним центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Кіровоградській області річного плану діяльності на 2018 рік у IV кварталі

Зміст

Розділ I. Основні заходи, що були здійснені за пріоритетами:

[1.1] Переорієнтація системи БПД з надання правової допомоги окремим фізичним особам на посилення правової спроможності та правових можливостей територіальних громад.

[1.2] Створення ефективної системи управління правовими знаннями та розвиток людського потенціалу правничої спільноти та партнерських мереж БПД.

[1.3] Децентралізація системи надання БПД.

[1.4] Поступовий перехід від моделі залучення адвокатів *ex officio* до моделі офісів громадського захисту у кримінальних провадженнях.

[1.5] Розбудова комплексної інформаційно-аналітичної системи забезпечення надання безоплатної правової допомоги та впровадження інших новітніх інформаційних технологій.

Розділ II. Результативні показники діяльності.

Розділ I. Основні заходи, що були здійснені за пріоритетами:

[1.1] Переорієнтація системи БПД з надання правової допомоги окремим фізичним особам на посилення правової спроможності та правових можливостей територіальних громад.

Регіональним центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Кіровоградській області (надалі – Регіональний центр) протягом IV кварталу 2018 року з метою посилення правової обізнаності громадян, недопущення порушення їхніх прав проведено низку правопросвітницьких заходів у навчальних закладах, державних установах, на яких представники Регіонального центру розповідали про систему безоплатної вторинної правової допомоги, основні права та обов'язки громадян, новації у законодавстві тощо.

Про основні права та обов'язки неповнолітніх, під час правового лікнепу 01 жовтня, дискутували фахівці Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги з школярами НВО №25.

«Кожна дитина має право на захист. Сьогодні абсолютно всі центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги забезпечують кожній дитині доступ до професійної правничої допомоги. Одним з аспектів захисту прав є знання своїх прав, вміння ними користуватися, не порушуючи права іншої людини», - підкреслила Олена Шишкарьова, заступниця директора Регіонального центру з надання БВПД у Кіровоградській області.

Фахівчині системи БПД разом з школярами аналізували та моделювали найбільш типові ситуації поводження з представниками правоохоронних органів, з якими можуть зіткнутися у повсякденному житті. Зокрема, з моменту затримання діти мають право користуватись правовою допомогою адвоката.

Поліцейські в будь-якому випадку зобов'язані повідомити Регіональний центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Кіровоградській області про затримання та надати можливість особисто повідомити про затримання і місце перебування родичам.

Під час спілкування з поліцією потрібно керуватись трьома основними правилами: «Не провокуй!», «Не тікай!», «Не бійся!». Також не потрібно забувати, що у житті доводиться відповідати за кожний свій вчинок», - наголосила Ольга Салоїд, начальниця відділу комунікацій та забезпечення доступу до публічної інформації.

Наприкінці заходу усі активні учасники правопросвітницького заходу були нагороджені подарунками – ручками та значками з логотипом системи БПД, а також школярі отримали буклети «Твої права – твій надійний захист» та «Паспорти прав дитини».

Про важливість раннього доступу до правової допомоги та кримінальну відповідальність наголосили фахівчині Регіонального центру з надання БВПД у Кіровоградській області спільно з представниками патрульної поліції студентам Будівельного коледжу, в межах Всеукраїнського тижня права.

Олена Шишкарьова коротко розповіла про основні етапи розвитку системи безоплатної правової допомоги в Україні з моменту прийняття в 2011 році Закону України «Про безоплатну правову допомогу».

«Система безоплатної правової допомоги – це дієва інституція, яка дозволяє реалізувати своє конституційне право на безоплатну правову допомогу. Завдяки цілодобовому механізму інформування регіональних центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги, до кожного затриманого адвокат прибуває протягом 2 годин», - підкреслила Олена Шишкарьова, заступниця директора Регіонального центру.

На основі сюжету з фільму вона пояснила, як незнання своїх прав та невикористання можливості доступу до правової допомоги, може призвести до отримання покарання за злочин, який не вчиняв, тому дуже важливо, щоб адвокат якомога раніше вступив у справу.

Представниця патрульної поліції **Ольга Варіченко** нагадала, які студенти мають права та обов'язки. Детально розповіла за які злочини передбачена кримінальна відповідальність.

Наприкінці заходу найактивніші та найуважніші студенти отримали значки «Право з тобою».

Спир потрібно вирішувати не бійкою, а мирним шляхом – переконались кропивницькі школярі під час «Уроку справедливості» та отримали «Паспорти прав дитини».

Олена Шишкарьова нагадала дітям, які вони мають права та обов'язки.

*«Право однієї людини закінчується там, де починається право іншої. Один з основних обов'язків кожної людини – це повага до прав інших», – підкреслила заступник директора Регіонального центру з надання БВПД **Олена Шишкарьова**.*

Як вирішувати суперечки та що робити, якщо вони виникли, пояснила адвокат **Анастасія Шепеленко**. На прикладі мультфільму «Кінь проти хом'яка», вона запропонувала учням поділитись на дві команди та вибудувати захист персонажів, між якими виник спір. Під час жвавої дискусії жоден з учнів не захотів перейти в команду противника. Учні були впевнені в своїй позиції та залишались на боці свого клієнта.

*«Всі повинні дотримуватись закону. Якщо суд виніс рішення, з яким ви незгодні, потрібно вирішувати це питання не силою, а законом», – наголосила **Анастасія Шепеленко**.*

Засідання skype-школи для бібліотекарів

Темі домашнього насильства було присвячене третє засідання обласної skype-школи для бібліотекарів «Молоді про культурні права (Адвокація культурних прав)».

Роботу 18 онлайн майданчиків обласної skype-школи, участь у якій взяли 195 бібліотекарів області та читачів, забезпечили працівниці науково-методичного відділу Кіровоградської обласної бібліотеки для юнацтва ім. Є. Маланюка спільно з фахівчинями системи БПД – адвокатки **Анастасії Шепеленко** та начальниці відділу комунікацій та забезпечення доступу до

публічної інформації **Ольги Салоїд**.

Під час skype-зв'язку з бібліотекарями районів **Ольга Салоїд** нагадала, що 7 січня 2018 року набув чинності закон «Про запобігання та протидію домашньому насильству», яким внесено зміни до Закону України «Про безоплатну правову допомогу». Так було розширено доступ до безоплатної вторинної правової допомоги для осіб, які постраждали від домашнього насильства або насильства за ознакою статі, а також для дітей.

У свою чергу адвокатка **Анастасія Шепеленко** роз'яснила які є форми домашнього насильства. Детально зупинилась на спеціальних заходах щодо протидії домашньому насильству.

*«Єдиного алгоритму дій для жінок, які потерпають від домашнього насильства не існує. Дії кривдника бувають різні, тому кожна ситуація є індивідуальною. Завжди потрібно розуміти та зважувати ризики для жінки та її дітей», – підкреслила **Анастасія Шепеленко**, випускниця Міжнародної юридичної академії по захисту прав жінок.*

Якщо ви відчуваєте потребу в підтримці – не мовчіть, звертайтеся до центрів безоплатної вторинної правової допомоги.

На базі Державної установи «Кропивницька виправна колонія №6», 24 жовтня, відбулася робоча зустріч представників системи БПД Кіровоградщини з керівництвом філії ДУ «Центр пробації» в області та Державної установи «Установа виконання покарань №6».

У рамках підписаного Меморандуму про співпрацю між Координаційним центром з надання правової допомоги, Адміністрацією Державної кримінально-виконавчої служби України та Державною установою «Центр пробації», заступниця директора Регіонального центру з надання вторинної правової допомоги у Кіровоградській області **Олена Шишкарьова**, директор Кропивницького місцевого центру з надання БВПД **Станіслав Березніченко**, начальниця відділу правопросвітництва та взаємодії з суб'єктами надання БППД центру **Олена Морозова** провели спільну нараду з керівником філії державної установи «Центр пробації» в області **Владиславом Музикою** та заступником начальника Державної установи «Кропивницька виправна колонія №6» **Ярославом Стельмахом**.

«Співпраця між системою безоплатної правової допомоги та установами виконання покарань триває уже кілька років, адже засуджені особи також потребують захисту своїх прав. Безоплатна вторинна правова допомога надавалась, коли вони перебували у статусі підозрюваних/обвинувачених у кримінальних провадженнях та їм були призначені адвокати за рахунок держави», – зазначила **Олена Шишкарьова**.

На нараді обговорили питання організації роботи дистанційного пункту доступу до безоплатної правової допомоги та погодили графік його роботи.

Керівники окреслили основні напрямки співробітництва, зокрема, участь у навчальних семінарах, правопросвітницьких лекціях, круглих столах, зустрічах з правозахисниками, громадськими організаціями.

З метою інформування населення про **безоплатну правову допомогу** Регіональним центром проводяться інформаційно-комунікативні заходи: висвітлення діяльності у друкованих та інтернет виданнях, на сайті та офіційній сторінці у мережі facebook, поширення інформаційних матеріалів тощо.

Протягом звітного періоду були опубліковані статті у друкованих та електронних засобах масової інформації:

Правовий лікнеп для кропивницьких школярів// Самостійні інтернет-3МІ Газета "Народне слово", 01/10/2018

<http://narodneslovo.com.ua/2018/10/01/%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%B9-%D0%BB%D1%96%D0%BA%D0%BD%D0%B5%D0%BF-%D0%B4%D0%BB%D1%8F-%D0%BA%D1%80%D0%BE%D0%BF%D0%B8%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D1%86%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D1%85-%D1%88%D0%BA/>

"ПРУФИ, ШЕРЛОК!": як студентський суд потерпілих допитував// Веб-сайт факультету історії та права ЦДПУ ім. В.Винниченка, 18/10/2018

<https://www.cuspu.edu.ua/ua/news-of-the-faculty-of-history-and-law/8438-prufy-sherlok-iaak-studentskyi-sud-poterpilykh-dopytuvav>

У Кропивницькому відбулося засідання обласної skype-школи для бібліотекарів// Інформаційний портал "Фотоінформ", 07/11/2018

<http://www.fotoinform.net/news/novosti-na-ukrainskom-yazike/u-kropivnitskomu-vidbulosya-zasidannya-oblasnoyi-skype-shkoli-dlya-bibliotekariv.html>

Кропивницькі студенти-юристи вчилися у адвокатів, які співпрацюють з центрами правової допомоги// Інформаційний портал "З перших уст", 08/11/2018

<https://zpu.kr.ua/nauka/10250-kropyvnytski-studenty-iurysty-vchylisia-u-advokativ-iaki-spivpratsiuiut-iz-tsentramy-bezoplatnoi-dopomohy>

Як фахівчині безоплатної правової допомоги та патрульної поліції навчали кропивницьку молодь захищати свої права// Інформаційний портал "Рідний край", 11/12/2018

<http://rk.kr.ua/jak-fahivchini-bezoplatnoi-pravovoi-dopomogi-ta-patrujnoi-politsii-navchali-kropivnitsku-molod-zahischati-svoi-prava>

Захист прав споживачів// П'ятнадцятий випуск телепрограми «Я МАЮ ПРАВО!». Тема: Захист прав споживачів, 11/12/2018

<https://www.youtube.com/watch?v=B7eNp66uri8&index=36&list=PLWwJzoiHnWZJWHVxOb1gZc87NOeOovvF&t=0s>

У Кропивницькому презентували довідково-інформаційну платформу правових консультацій «WikiLegalAid»// Інформаційний портал "Утренний город", 13/12/2018

<https://www.ugorod.kr.ua/news/2018-12-13-68257.html>

Приклади успішного захисту клієнтів системи БПД

Завдяки професійним діям **адвокатки Наталії Маркової**, яка захищала свого клієнта за дорученням Регіонального центру з надання БВПД у Кіровоградській області, в судовому порядку вдалося довести невинуватість підсудного та отримати виправдувальний вирок.

<http://kirovohrad.legalaid.gov.ua/ua/khronika-hromadskoho-zakhystu/vypravduvalnyi-vyrok-u-spravi-pro-kradizhky-uspikh-advokata-z-kirovohradshchyny1>

[1.2] Створення ефективної системи управління правовими знаннями та розвиток людського потенціалу правничої спільноти та партнерських мереж БПД.

Круглий стіл "Сучасна система забезпечення прав затриманих Custody Records"

Про сучасну систему забезпечення прав затриманих Custody Records, яка запрацювала в ізоляторі тимчасового тримання у Кропивницькому, говорили сьогодні, 19 жовтня під час круглого столу, який пройшов у Головному управлінні Національної поліції у Кіровоградській області.

Систему Custody Records презентували: **Роман Козьяков**, начальник ГУНП у Кіровоградській області, **Юрій Белоусов**, виконавчий директор ГО «Експертний центр з прав людини», **Микола Сіома**, директор

Української фундації правової допомоги, **Роман Романов**, директор Програмної ініціативи «Права людини і правосуддя» Міжнародного фонду «Відродження».

Систему БПД на заході представляли директор Регіонального центру з надання БВПД у Кіровоградській області **Леонід Кропліс**, начальник відділу організації надання БВПД **Дмитро Вержицький**, адвокати системи БПД **Альона Токар** та **Володимир Буряк**.

«Кропивницький – це четверте місто в Україні, де запрацювала система Custody Records. Відтепер всі відомості про затриманого містяться в електронній базі, а не на папері, і відповідні органи зможуть подивитися, що відбувається в камері ІТТ з будь-якої точки України, а сам затриманий може зв'язатися через мікрофон у камері з черговим», – зауважив Юрій Белоусов. Завдяки роботі системи Custody Records, буде забезпечено захищеність як затриманих, так і працівників поліції.

У свою чергу директор регіонального центру **Леонід Кропліс** під час круглого столу зупинився на таких питаннях, як своєчасне забезпечення затриманих осіб права на захист та на ролі адвокатської системи БВПД у відновленні порушених прав. *«Впровадження цієї системи в повній мірі захистить від порушень прав затриманих та поміщених до ізолятора громадян», – зазначив очільник центру.*

адвокатів та свідків.

Предметом розгляду справи у модельованому судовому засіданні, за участю адвокатів системи безоплатної вторинної правової допомоги та студентів, є шахрайство, вчинене злочинною організацією в особливо великих розмірах.

«Проведення таких заходів дає змогу студентам-правникам на практиці закріпити отримані вміння та навички. Дуже важливо, щоб студенти у ході судового

З метою залучення студентів навчальних закладів юридичного спрямування до розвитку правничої спільноти системи БПД, фахівці Регіонального центру спільно з викладачами кафедри галузевого права Центральноукраїнського педагогічного університету організували для майбутніх юристів незвичну практику. Так, протягом жовтня в Регіональному центрі відбулись засідання ігрового суду, в якому студенти змогли застосувати свої теоретичні знання та вміння на практиці в ролі суддів, прокурорів,

засідання, за допомогою адвокатів системи безоплатної вторинної правової допомоги показали як вони вміють приймати рішення, які можуть змінити долю людини», – наголосив **Леонід Кропліс**, директор Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Кіровоградській області.

Про те, як досягти підтримки громади, які є інструменти комунікації та як визначити цільову аудиторію йшлося під час тренінгу з PR.

Фахівчині системи БВПД удосконалювали комунікативні навички щодо інформування громадян про можливості, які надає система безоплатної правової допомоги. Зокрема, під час роботи у групах навчалися вибудовувати комунікацію з різними цільовими аудиторіями.

«Такі тренінги є необхідними для роботи комунікаторів та інтеграторів центрів, адже надання якісної правової допомоги громадянам – основна місія нашої діяльності. А ефективна

комунікація, безумовно, необхідна для успішної реалізації цілей установи», – підкреслила Олена Шишкарьова, заступниця директора Регіонального центру з надання БВПД у Кіровоградській області.

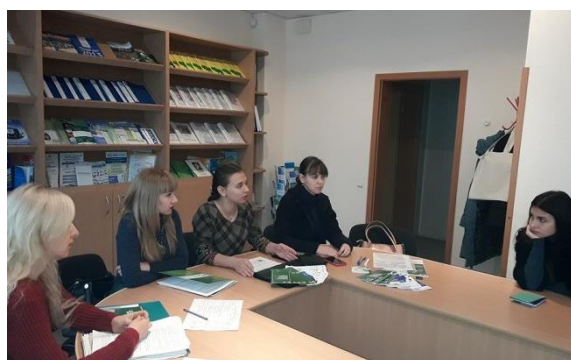
Про досягнення у сфері комунікації на регіональному рівні: налагодження взаємодії з партнерами, засобами масової інформації, підготовки якісного інформаційного контенту з урахуванням різних цільових груп, комунікації у соціальних мережах, дискутували комунікатори регіональних центрів Кіровоградщини та Харківщини. Адже, обмін позитивним досвідом – запорука ефективного функціонування системи БВПД.

З метою запозичення напрацьованого досвіду роботи у сфері комунікації, 13-14 листопада, до Регіонального центру з надання БВПД у Кіровоградській області завітала комунікаторка Регіонального центру з надання БВПД у Луганській та

Харківській областях **Мирослава Головченко**.

Під час дводенної робочої зустрічі фахівчині з комунікації – **Ольга Салоїд** та **Мирослава Головченко** обмінювались досвідом взаємодії з партнерами, громадськими організаціями, адвокатами та засобами масової інформації.

Також, гостя запозичувала досвід організації та проведення правопросвітницьких заходів, зокрема відвідала семінар для шукачів роботи у Кіровоградському обласному центрі зайнятості та модельоване судове засідання, під час якого студенти випускних курсів опанували всі етапи порядку проведення судового засідання у кримінальній справі.

21 та 22 листопада 2018 року начальник відділу організації надання безоплатної вторинної правової допомоги **Дмитро Вержицький** взяв участь у навчальному тренінгу розпізнання дискримінації. Протягом дводенного тренінгу учасники обговорювали питання дотримання та застосування українського антидискримінаційного законодавства в роботі посадових осіб органів влади, а також шукали шляхи та способи підвищення обізнаності громадян у питаннях дискримінації.

Презентація довідково-інформаційної платформи правових консультацій "WikiLegalAid"

Як правильно користуватись довідково-інформаційною платформою правових консультацій «WikiLegalAid» (wiki.legalaid.gov.ua) розповіли 13 грудня, під час прес-конференції, фахівці Регіонального центру з надання БВПД у Кіровоградській області Олена Шишкарьова та Євгеній Чікіріс.

Під час прес-конференції Олена Шишкарьова розповіла як створювалась довідково-інформаційна платформа правових консультацій «WikiLegalAid», яка є інноваційним інструментом, що допомагає в роботі працівникам системи безоплатної правової допомоги, які

надають правові консультації на місцях. *«Одним з основних завдань центрів системи БПД є посилення правової грамотності громадян. Задля забезпечення якнайкращого сервісу для наших клієнтів, була створена довідково-інформаційна платформа правових консультацій «WikiLegalAid». Наша мета – навчити користуватись цією платформою наших партнерів та громадськість», – підкреслила Олена Шишкарьова.*

Інформаційна база функціонує за принципом відомої «Wikipedia», поповнюється правовими консультаціями з різних тем, що відповідають реальним запитам клієнтів системи, які приходять до центрів та бюро правової допомоги.

У свою чергу Євгеній Чікіріс розповів, що у базі правових консультацій міститься більше 1400 консультацій на найактуальніші правові питання. Окрім правової інформації в них міститься судова практика та зразки правових документів. База правових консультацій містить статті у відповідності до галузей права. Для того щоб скористатися базою правових консультацій достатньо ввести в пошукову строку на головній сторінці «WikiLegalAid» ключове слово або частину слова (корінь слова) і поставити знак «*», що звузить пошук. Пошук видає перелік консультацій, які містяться в базі. Здійснення пошуку також можливе через структуру категорій «WikiLegalAid» за галузями права. Скориставшись таким шляхом пошуку можна побачити всі галузі права за якими містяться правові консультації в базі.

Запрошені на прес-конференцію представники правоохоронних органів, адвокатів, громадських організацій, навчальних закладів, закладів культури, засобів масової інформації обговорили можливість використання «WikiLegalAid» для отримання правових роз'яснень та консультацій.

[1.3] Децентралізація системи надання БПД.

З метою вивчення потреб та рівня задоволеності осіб, які звертаються щодо надання безоплатної вторинної правової допомоги та/або отримали таку допомогу, спрямування, а також забезпечення систематичного контролю за ефективністю системи надання БВПД відповідно Порядку здійснення моніторингу діяльності місцевих центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Кіровоградській області відділом моніторингу діяльності місцевих центрів протягом IV кварталу проводився моніторинг діяльності Голованівського місцевого центру з надання БВПД.

8-9 листопада 2018 року у рамках робочого візиту, Леонід Кропліс, директор Регіонального центру ознайомився з роботою Олександрівського бюро правової допомоги.

Під час візиту до Олександрівського бюро правової допомоги, Леонід Кропліс ознайомився з проблемними питаннями, які виникають у працівників бюро та проаналізував результати опитування суб'єктів права на безоплатну правову допомогу щодо потреб та рівня їх задоволеності роботою бюро правової допомоги.

[1.4] Поступовий перехід від моделі залучення адвокатів ex officio до моделі офісів громадського захисту у кримінальних провадженнях.

З метою розвитку мережі провайдерів громадського захисту наразі проводяться організаційні заходи, спрямовані на вивчення потреб у створенні офісів громадського захисту у кримінальних провадженнях.

[1.5] Розбудова комплексної інформаційно-аналітичної системи забезпечення надання безоплатної правової допомоги та впровадження інших новітніх інформаційних технологій.

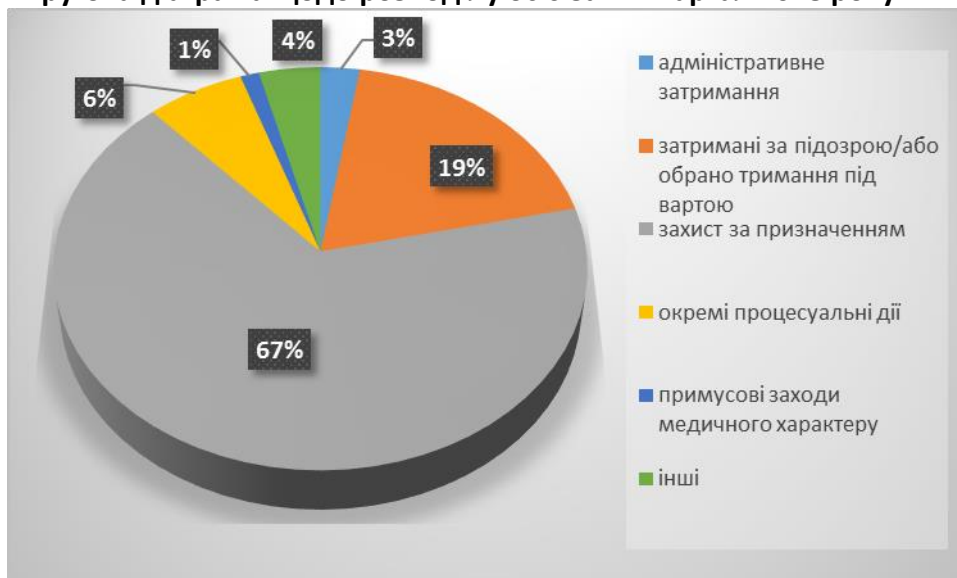
Для посилення ефективності діяльності системи безоплатно правової допомоги на території Кіровоградської області Регіональним постійно ведеться робота над впровадженням та використанням сучасних інформаційних та інтерактивних технологій, запровадженню нових підходів представлення інформації широкому колу заінтересованих осіб, зокрема через впровадження IP-телефонії, Skype-зв'язку, медійних засобів передачі даних тощо.

Розділ II. Результативні показники діяльності.

За оперативною інформацією з 01 жовтня по 31 грудня 2018 року Регіональним центром з надання БВПД у Кіровоградській області було видано **2593** доручення адвокатам для надання БВПД, у тому числі:

- **67** – особам, до яких застосовано адміністративне затримання;
- **1** – особам, до яких застосовано адміністративний арешт;
- **490** – особам, затриманим за підозрою у вчиненні злочину та / або стосовно яких обрано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою;
- **1732** – для здійснення захисту за призначенням;
- **167** – для участі у проведенні окремих процесуальних дій у кримінальних провадженнях;
- **32** – у процедурах з продовження, зміни або припинення застосування примусових заходів медичного характеру;
- **0** – у процедурах, пов'язаних з видачею особи (екстрадицією);
- **60** – у разі вирішення судом питань під час виконання вироків відповідно до статті 537 КПК;
- **44** – особам, засудженим до покарання у вигляді позбавлення волі, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців або обмеження волі.

Діаграма 1. Кругова діаграма щодо розподілу осіб за IV квартал 2018 року.

З метою підвищення якості надання БВПД Регіональним центром у IV кварталі 2018 року:

- здійснено моніторинг якості роботи адвокатів у **18** судових засіданнях у кримінальних провадженнях;

- проведено **3** бесіди з клієнтами;

- проведено **251** перевірку достовірності наданої адвокатами інформації за вразливими категоріями суб'єктів права на БВПД.